

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Stanovení zadávací podmínky v rozporu s právem EU

Mnozí zadavatelé se při vymezení zadávacích podmínek veřejných zakázek řídí vnitrostátními právními předpisy, aniž by náležitě zohledňovali pravidla Evropské unie (EU) upravující zadávání veřejných zakázek a fungování jednotného vnitřního trhu. V praxi přitom nezřídka může nastat situace, že určitá vnitrostátní norma odporuje právu EU. V případě postupu podle takové vnitrostátní normy se zadavatelé vystavují riziku, že jejich postup bude i přes formální dodržení vnitrostátních předpisů posouzen jako protiprávní. Takový závěr vyplývá z nedávného rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-296/15, Medisanus d.o.o. proti Splošna Bolničnica Murska Sobota.[1]

Skutkový stav

V předmětné věci se Soudní dvůr zabýval žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, která vyvstala v rámci sporu o přípustnost jedné ze zadávacích podmínek veřejné zakázky na dodávky léčivých přípravků mezi všeobecnou nemocnicí v Murské Sobotě (Slovinsko) jako zadavatelem na straně jedné a společností Medisanus d.o.o. jako zájemcem o danou zakázku na straně druhé.

Zadavatel konkrétně v zadávacích podmínkách předmětné zakázky stanovil, že jím poptávané léčivé přípravky musejí být vyrobeny z plazmy odebrané ve Slovinsku. Uvedený požadavek přitom vycházel z příslušné slovinské legislativy, podle které měly být potřeby slovinských nemocnic v oblasti léčivých přípravků pocházejících z plazmy přednostně uspokojovány léčivými přípravky vyráběnými ze slovinské plazmy, a teprve pokud by léčivé přípravky slovinského původu nestačily, bylo by možné využít léčivé přípravky vyráběné z plazmy odebrané v jiných členských státech EU.

Předmětný požadavek na slovinský původ plazmy napadla společnost Medisanus jako diskriminační a rozporný s právem EU. Ve Slovinsku totiž měl monopol na odběr krve veřejnoprávní Institut pro transfuzní lékařství, a tedy pouze on byl z povahy věci schopen splnit požadavek na domácí původ plazmy stanovený zadavatelem.

Posouzení věci Soudním dvorem

Soudní dvůr po přezkoumání věci dospěl k závěru, že ustanovení zadávací dokumentace, které v souladu s právními předpisy členského státu vyžaduje, aby poptávané léčivé přípravky pocházející z plazmy byly vyrobeny z plazmy odebrané v tomto členském státě, odporuje právu EU, a to konkrétně směrnicí č. 2004/18/ES[2] a ustanovením o volném pohybu zboží obsaženým ve Smlouvě o fungování EU.

Závěr o rozporu předmětného požadavku se směrnicí č. 2004/18/ES odůvodnil Soudní dvůr tím, že se jedná o inherentně diskriminační požadavek, jenž brání všem dodavatelům, kteří disponují léčivými prostředky pocházejícími z plazmy odebrané v jiném členském státě EU, v podání nabídky v předmětném zadávacím řízení. Takový požadavek proto odporuje článku 2 směrnice č. 2004/18/ES, podle kterého „[v]eřejní zadavatelé jednají s hospodářskými subjekty na základě zásad rovnosti a zákazu diskriminace a postupují transparentním způsobem“.

Kromě toho zadavatel vymezením dané zadávací podmínky porušil i článek 23 odstavec 2 a 8

směrnice č. 2004/18/ES, neboť u odkazu na vnitrostátní původ plazmy v technické specifikaci zakázky výslovně neinformoval dodavatele o přípustnosti dodávek rovnocenných produktů. Tím mohl zadavatel dle názoru Soudního dvora nejen odradit dodavatele disponující obdobnými léčivými přípravky od účasti v zadávacím řízení, ale též narušit dovozní toky v rámci obchodu mezi členskými státy EU.

Soudní dvůr dále posoudil podmínku vnitrostátního původu plazmy jako nepřipustné omezení dovozu mezi členskými státy EU odporující článku 34 Smlouvy o fungování EU[3]. V této souvislosti sice Soudní dvůr připustil, že zadavatel je fakticky vystaven dvěma vzájemně si odporujícím požadavkům (tj. jednak vnitrostátnímu požadavku na přednostní zásobování přípravky ze slovinské plazmy a jednak požadavku právního řádu EU na zajištění rovného a nediskriminačního přístupu k veřejné zakázce), nicméně dospěl k závěru, že tento rozpor je nutno řešit ve prospěch práva EU. Dle názoru Soudního dvora totiž nelze předmětný diskriminační požadavek vyplývající z vnitrostátní legislativy odůvodnit žádným z důvodů uvedených v článku 36 Smlouvy o fungování EU, a tedy je v rozporu s principem volného pohybu zboží.

Význam citovaného rozhodnutí pro praxi

Význam analyzovaného rozhodnutí Soudního dvora lze dle mého názoru spatřovat zejména v utvrzení důležitosti dodržování základních zásad veřejných zakázek - zásady rovného zacházení, nediskriminace a otevřenosti trhu s veřejnými zakázkami hospodářské soutěži. Soudní dvůr dal zároveň jasně najevo, že případné konflikty vnitrostátních norem s uvedenými zásadami nebude váhat řešit v neprospěch vnitrostátních norem.

Ačkoliv Soudní dvůr posuzoval výše uvedený případ dle nyní již neúčinné směrnice č. 2004/18/ES, uplatní se dle mého názoru jeho závěry i v kontextu aktuálně platné a účinné směrnice č. 2014/24/EU[4]. Obdobně jako směrnice č. 2004/18/ES totiž i směrnice č. 2014/24/EU vyžaduje, aby:

- zadavatelé jednali s dodavateli na základě zásady rovného zacházení a nediskriminace[5],
- technická specifikace zajišťovala dodavatelům rovný přístup k zadávacímu řízení a nevytvářela neodůvodněné překážky pro otevření veřejné zakázky hospodářské soutěži[6], a
- případný odkaz na určitý původ v technické specifikaci byl doplněn výslovným připuštěním rovnocenných produktů[7].

V návaznosti na výše uvedené lze doporučit, aby zadavatelé veřejných zakázek důsledně dbali na dodržování zásady rovného a nediskriminačního zacházení se všemi potenciálními zájemci o jimi zadávané veřejné zakázky. Pokud by technická specifikace předmětu zakázky nebo jiná zadávací podmínka vycházející z požadavku stanoveného vnitrostátním právním předpisem mohla mít za následek omezení okruhu potenciálních zájemců o zakázku, měl by zadavatel vždy zpozornět a danou podmínku důkladně analyzovat rovněž z hlediska jejího souladu s právem EU.

Mgr. Ing. Jaroslav Menčík, LL.M.,
advokát

E-mail: jaroslav.mencik@email.cz

-
- [1] Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 8. června 2017 ve věci C-296/15, Medisanus d.o.o. proti Splošna Bolničnica Murska Sobota; k dispozici >>> [zde](#).
- [2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby; k dispozici >>> [zde](#).
- [3] Článek 34 Smlouvy o fungování EU stanoví: „Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.“
- [4] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES; k dispozici >>> [zde](#).
- [5] Viz článek 18 odstavec 1 směrnice č. 2014/24/EU
- [6] Viz článek 42 odstavec 2 směrnice č. 2014/24/EU
- [7] Viz článek 42 odstavec 4 směrnice č. 2014/24/EU

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)